

RESOLUTIE VAN DE NOAB INZAKE BEROEPSGEHEIM EN STRAFRECHTELIJKE ONDERZOEKEN

1. Het beroepsgeheim van de advocaat vormt een fundamentele pijler van het recht van verdediging en van het recht op eerbiediging van het privéleven en, aldus, van de rechtsstaat. Dit werd recent nog beklemtoond door de Raad van Europa alsook door verschillende arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Europees Hof voor de rechten van de mens.
2. De Orde is bekommerd om een correcte toepassing van de regels die gelden ten aanzien van advocaten(kantoren) bij de uitoefening van een strafrechtelijk onderzoek en in het bijzonder bij huiszoeking. Het mag worden vereist dat de onderzoeksrechter hierbij persoonlijk aanwezig is en het is absoluut noodzakelijk dat via de tussenkomst van de Stafhouder mede gewaakt wordt over de principiële niet-beslagbaarheid van stukken die vallen onder het beroepsgeheim. Zo de eindbeslissing hem niet toekomt, zal de Stafhouder in voorkomend geval bezwaar opperen en dit uitdrukkelijk laten acteren.

De Orde drukt in dit verband haar bezorgdheid uit omtrent te ruime inbeslagnames, waardoor voor de onderzoeksrechter en de speurders een kennis ontstaat van beschermde vertrouwelijke informatie, die een onderzoek kan besmetten. Om die reden pleit de Orde voor een wetgevend voorschrift om in geval van bezwaar van de Stafhouder de beoordeling van de beslagbaarheid te onderwerpen aan een onafhankelijke instantie, zonder dat de onderzoekers kennis hebben kunnen nemen van deze stukken. De inverdenkingstelling van de advocaat of het advocatenkantoor kan niet als middel gebruikt worden om het beroepsgeheim te doorprikken.

Uiteraard begrijpt de Orde dat het beroepsgeheim niet kan worden ingeroepen wanneer ten aanzien van de advocaat ernstige aanwijzingen bestaan van (mede)daderschap of medeplichtigheid aan een misdrijf. Zij vraagt evenwel de onderzoeksrechters om deze zwaarwichtige voorwaarde strikt te hanteren en in zulke gevallen het beslag ook te beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is in het licht van de bewijsvoering.

3. De Orde is van oordeel dat, wanneer een advocaat geroepen wordt om te getuigen in rechte - wat hij overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek vanuit strafrechtelijk oogpunt vrij kan doen - hij op grond van zijn deontologie het beroepsgeheim dient te eerbiedigen. Wanneer ten aanzien van de advocaat zelf verdenkingen worden geuit, kan uiteindelijk sprake zijn van een noodzakelijke afweging van het recht van verdediging en van het beroepsgeheim. Bij die afweging is het passend dat overleg wordt gepleegd met de stafhouder, die rekening kan houden met de graad en de ernst van de verdenking, met de stand van de strafprocedure, het recht van de betrokken partijen en met de eerbied van de vertrouwensband met de cliënt.

4. Tenslotte roept de Orde op tot een serene en zorgvuldige omgang met perscommunicatie. In dit verband is te beklemtonen dat advocaten niet onderworpen zijn aan het geheim van het strafrechtelijk onderzoek. De communicatie door de advocaat betreft enkel het beroepsgeheim, waarbij de advocaat slechts kan communiceren wanneer dit in het belang is van zijn cliënt en met diens akkoord. Daarbij is het passend dat, indien mogelijk, vooraf met de Stafhouder wordt overlegd.

De gerechtelijke overheden dienen van hun kant ernstig toe te zien op de naleving van de aan het geheim van het onderzoek gekoppelde waarden van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de in verdenkinggestelde, het slachtoffer en derden, het privéleven en de waardigheid van personen. Dit zou moeten toelaten de niet aflatende stroom van lekken in te dijken en te vermijden dat advocaten bepaalde ontwikkelingen in een strafproces moeten vernemen via de pers.

Goedgekeurd door de Raad van de Orde in vergadering van 15 maart 2010